

REPUBLIKA SLOVENIJA

RAČUNSKO SODIŠČE

Prežihova 4, 1000 LJUBLJANA

Telefon: 178 58 88

Telefax: 178 58 91

Na podlagi Zakona o Računskem sodišču in v skladu s Poslovníkom Računškega sodišča Republike Slovenije (v nadaljevanju: Poslovník) prvostopenjski senat (v nadaljevanju: Senat I) v sestavi

Silva Jamnik, predsednica,
Martin Jakše, poročevalec,
dr. Etelka Korpič-Horvat, članica

izdaja naslednje

POROČILO O NADZORU

Računovodskih izkazov za leto 1995 z ugotovitvijo namembnosti, gospodarnosti
in učinkovitosti rabe sredstev javnih financ
v letu 1995 in 1996

pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije, Dunajska 22, Ljubljana

Štev.: 1207-2/96-16

Ljubljana, 19. marec 1997

I. UVOD

V program dela Računskega sodišča za leto 1996 je bil uvrščen nadzor računovodskih izkazov za leto 1995 v skladu s 1. in 4. odstavkom 21. člena Zakona o Računskem sodišču (v nadaljevanju: ZRacS) pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije, Dunajska cesta 22, Ljubljana (v nadaljevanju: Sklad).

Sklad je ustanovljen z Zakonom o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije, ki določa naloge, pristojnosti, pravice in obveznosti Sklada. Sklad je pravna oseba in posluje po predpisih, ki veljajo za javne zavode.

Organa upravljanja sta Svet Sklada in nadzorni svet. Sklad vodi in zastopa Marija Lukačič, direktorica Sklada.

Sklad je za svoje delo odgovoren Vladi Republike Slovenije.

Član Računskega sodišča Martin Jakše (v nadaljevanju: član) je v skladu s Poslovníkom izdal sklep šte. 1207-2/96-1 z dne 18.10.1996 o izvedbi nadzora, ki sta ga v času od 24. oktobra do 14. novembra na sedežu Sklada, Dunajska 22, Ljubljana ter na sedežu Računskega sodišča opravila revizijska delavca Božidar Colarič in Zdravka Peklaj, po pooblastilu šte. 1207-2/96-2 z dne 18.10.1996.

Podatki o obsegu in vrsti nadzora

V nadzoru so bili revidirani računovodski izkazi Sklada za leto 1995 in proučene posamezne poslovne odločitve v poslovnem letu 1996.

Cilji nadzora so:

- ugotoviti ali računovodski izkazi Sklada podajajo resnično sliko stanja za poslovno leto 1995;
- oceniti gospodarnost in namensko rabo javnih sredstev pri izvajanju nalog Sklada oz. pri sprejemanju posameznih poslovnih odločitev.

Po opravljenem nadzoru je bilo izdano predhodno poročilo šte. 1207-2/96-10 z dne 12.12.1996.

Zoper predhodno poročilo je Sklad pravočasno vložil pripombe z dopisom šte. 2247/96-2/Mš z dne 30.12.1996. V skladu z ZRacS in Poslovníkom je bil imenovan s sklepom št. 1207-2/96-12 z dne 6. 1. 1997 Senat I, ki je obravnaval pripombe, zavzel stališča in mnenje. Ugotovitve iz predhodnega poročila, na katere ni bilo pripomb, je Senat I povzel v celoti.

II. UGOTOVITVE

I. Računovodski izkazi

1. Splošno

Sklad je po zakonski opredelitvi javni zavod, zato je računovodske izkaze in poslovno poročilo za leto 1995 izdelal v skladu z Zakonom o računovodstvu. Sklad uporablja kontni plan za gospodarstvo, razvrščen je na podlagi zakonskega določila med majhne pravne osebe.

Program dela in finančni plan Sklada za leto 1995 je sprejel Svet Sklada na 12. seji 17. maja, Vlada Republike Slovenije pa je dala soglasje 22. junija 1995. V zadnjem četrtletju leta 1995 je Sklad zaradi spremenjenih razmer, tako pri gospodarjenju z gozdovi kot tudi s kmetijskimi zemljišči, pripravil spremembo finančnega programa, ki jo je Svet Sklada obravnaval in sprejel na 14. seji dne 29. novembra, Vlada pa nanj dala soglasje na 173. seji, dne 14. decembra 1995.

Inventurna komisija je opravila popis opreme, gradbenih objektov in terjatev Sklada. Popis opreme Sklada je opravljen po nahajališčih (lokalnih izpostavah), terjatve po posameznih oblikah z navedbo zapadlosti in navedbo ukrepov za vnovčljivost le teh (opomin, opomin pred tožbo, tožbo, aneks k pogodbi o razveljavitvi zakupne pogodbe).

Predmet popisa niso bila zemljišča in gozdovi, ki so na podlagi posameznih zakonov prenesena v upravljanje Skladu.

Svet Sklada je na 15. seji, dne 27. 2. 1996 obravnaval poročilo inventurne komisije o stanju sredstev in virov na dan 31. 12. 1995 in ga tudi sprejel. Po opravljenem popisu ni razlik med dejanskim stanjem in stanjem v poslovnih knjigah Sklada.

2. Bilanca stanja

Pomembnejši podatki v izkazu stanja Sklada na dan 31.12.1995 so:

v 000 SIT

BILANCA STANJA	1995	1994
Materialne naložbe	263.814.689	129.787.896
Dolg. finančne naložbe	3.000	-
Kratkoročne terjatve iz poslovanja	488.725	362.090
Kratkoročne finančne naložbe	-	225.000
Druge kratkoročne terjatve	364	1
Vrednostni papirji in denarna sredstva	752.300	361.905
Aktivne časovne razmejitev	68	142.185
A K T I V A SKUPAJ	265.059.146	130.879.077
Nominiran kapital	264.664.071	130.412.548
Nenominiran kapital-rezerve	44.999	27.810
Kratkoročne obveznosti iz poslovanja	206.970	355.106
Druge kratkoročne obveznosti	132.165	83.613
Pasivne časovne razmejitev	10.941	-
P A S I V A SKUPAJ	265.059.146	130.879.077

2.1. Stalna sredstva

V bilanci stanja, na dan 31.12. 1995, Sklad izkazuje naslednjo sestavo stalnih sredstev:

v 000 SIT

1.	Zemljišča	134.994.960
2.	Gozdovi	128.647.833
3.	Gradbeni objekti	120.000
4.	Oprema	51.896
	Skupaj stalna sredstva	263.814.689

Sklad je v letu 1994 vrednotil kmetijska zemljišča in gozdove na podlagi katastrskega dohodka po katastrskih območjih, skupno za vsa družbena zemljišča v določeni katastrski občini, ki so po različnih pravnih podlagah prenesena v upravljanje Skladu.

V letu 1995 je Sklad spremenil metodo vrednotenja kmetijskih zemljišč tako, da je vsaka parcela vrednotena posamezno po enotni metodologiji za vrednotenje kmetijskega zemljišča ali gozda (Ur. l. SRS, št. 10/87-30/89), ki jo uporablja davčna uprava za odmero davka na promet nepremičnin.

Glede na različna načina vrednotenja kmetijskih zemljišč in gozdov v bilanci stanja za leto 1994 in 1995 bi Sklad, ob zasledovanju računovodskega principa stalnosti ter načela doslednosti ocenjevanja bilančnih postavk, v dodatku k računovodskem izkazu moral razkriti nastalo razliko vrednosti kmetijskih zemljišč in gozdov.

Razlike, ki so posledica sprememb zaradi spremenjene metode oz. kriterija vrednotenja za leto 1995 v primerjavi z letom 1994 podaja naslednja tabela.

v 000 SIT

Konto	Opis	Stanje 31.12.1994	Stanje 31.12.1995	Razlika	R A Z L I K A	
					zaradi metodologije	zaradi obsega parcel
01001	Odplačna kmetijska zemljišča	104.560	219.267	114.707 nakup		
01100	Odplačni gozdovi	109.262	189.849	80.587 nakup		
	Skupaj	213.822	409.116	195.294 nakup		
01002	neodplačna kmet. zemlj.	75.381.851	134.748.896	59.367.046	46.187.561	13.179.484
01100	neodplačni gozdovi	54.084.167	128.401.418	74.317.251	106.942.524	- 32.625.273
	Skupaj	129.466.018	263.150.314	133.684.296	153.130.085	- 19.445.789
	Vse skupaj	129.679.840	263.559.430	133.879.590	razlika zaradi metodologije oz. obsega parcel je izračunana glede na spremembo parcel	

Delež stalnih sredstev (zemljišč in gozdov, ki so v upravljanju Sklada) predstavlja 99,5% vse aktive Sklada.

Sklad nima ustrezne analitične evidence, ki bi omogočila ugotavljanje stanja in prometa s parcelami.

Nadalje je bilo ugotovljeno, da revizija računovodskih izkazov Sklada za leto 1995 ni mogla

zanesljivo dokazati ali izkazana knjigovodska vrednost kmetijskih zemljišč in gozdov temelji na dejanskem stanju parcel, ki so prenesena v upravljanje na Sklad.

Skład v podanih pripombah navaja, da je sprememba v vrednotenju vrednosti zemljišč, v letu 1994 na podlagi katastrskega dohodka na metodologijo za vrednotenje kmetijskih zemljišč ali gozda, ki ga uporablja davčna uprava v letu 1995, preciznejša. Skład poudarja, da gre za specifično obliko osnovnih sredstev, za lastnino, ki se zaradi lastninjenja in postopkov denacionalizacije, postopkov po 145. členu ZIKS in lastninskih tožb ter zaradi usklajevanja s stanjem v naravi dnevno spreminja pri večjem številu parcel na dan, kar je vezano na pravnomočnost listin. Gre za podedovano neurejeno lastninsko stanje posameznih dosedanjih upravljavcev in izjemen obseg neuskklajenih katastrskih stanj s stanjem v naravi, zaradi česar se je način evidenc uporabljen v letu 1994 pokazal za popolnoma neustrezen in je bil v letu 1995 uporabljen sistem, ki se v največji možni meri približa realnemu stanju.

Senat I ugotavlja, da Skład ne prereka ugotovitev iz predhodnega poročila, temveč le pojasnjuje okoliščine in vzroke nastalih razlik vrednotenja kmetijskih zemljišč in gozdov in neuskklajeno lastninsko stanje parcel s stanjem v naravi. Zaradi spremembe v načinu vrednotenja zemljišč v izdelani bilanci stanja ni bilo upoštevano načelo doslednosti pri ocenjevanju bilančnih postavk. Skład mora izbrano pravilo ocenjevanja iz leta v leto dosledno uporabljati. V primeru spremembe je Skład dolžan v dodatku računovodskega izkaza izkazane učinke prikazati ter obrazložiti zakaj je do njih prišlo. Tega načela Skład pri izdelanem računovodskem izkazu za leto 1995 ni upošteval, razlike kot posledice metodologije vrednotenja so pri odplačnih kmetijskih zemljiščih 46.187.561 tisoč SIT in pri odplačnem gozdu 106.942.524 tisoč SIT.

Zakon o Skladu kmetijskih zemljišč Skladu nalaga vzpostavitev ustreznih evidenc za izkazovanje premoženja, ki je na podlagi različnih pravnih podlag preneseno na Republiko Slovenijo.

Skład v letu 1995 še ni vzpostavil evidence, ki bi omogočala spremljanje stanja in prometa s parcelami.

Senat I soglašá, da je določena neskladnost med dejanskim lastninskim in posestnim stanjem, zemljiškknjižnim stanjem iz prejšnjih let in pravnim položajem zemljišč zaradi privatizacije in denacionalizacije neurejena, vendar pa je Skład dolžan zagotoviti evidence o stanju in gibanju oziroma prometu parcel v lasti države. Ker tega Skład ni zagotovil, revizija računovodskih izkazov Sklada ni mogla ugotoviti ali knjigovodska vrednost kmetijskih zemljišč in gozdov v bilanci stanja odraža dejansko stanje parcel v naravi, zato ne more podati zagotovila o resničnosti bilance stanja.

2.2. Kapital

Od skupne pasive z znesku 265.059.146 tisoč SIT predstavlja nominirani kapital iz naslova prenesenih kmetijskih zemljišč, gozdov in melioracij 264.664.071 tisoč SIT.

3. Izkaz uspeha

Pomembnejši podatki v izkazu uspeha Sklada na dan 31.12. 1995 so:

v 000 SIT

BILANCA USPEHA	1995	1994
----------------	------	------

Materialni stroški in amortizacija	650.231	433.132
Nematerialni stroški	161.892	143.649
Vkalkulirani bruto osebni dohodki	108.696	79.015
Odhodki financiranja	3.218	663
izredni odhodki	274.821	128.957
O D H O D K I skupaj	1.198.858	785.416
Prihodki od prodaje	1.304.980	1.504.865
Prihodki od financiranja	121.980	52.848
Izredni prihodki	351.533	101.617
P R I H O D K I skupaj	1.777.521	1.659.330
BRUTO dobiček v poslovnem letu	578.663	873.914

3.1. Prihodki

Sklad je po izkazu »bilanca uspeha« v obdobju 1.1. - 31.12.1995, realiziral bruto prihodke v višini 2.077.980 tisoč SIT. Od zneska bruto realizacije je Sklad na podlagi zakonodaje odvedel Slovenskemu odškodninskemu skladu znesek 174.902 tisoč SIT in 125.557 tisoč SIT obveznost za prometni davek, tako je neto realizacija Sklada v letu 1995 1.777.521 tisoč SIT.

Neto realizacijo sestavljajo (v 000 SIT):

• zakupnine -fizične osebe	129.127
• zakupnine -pravne osebe	343.158
• prodaja nepremičnin	120.754
• prihodek od gozdov	775.232
• prihodki iz proračuna	4.762
• prihodki od financiranja	121.008
• izredni prihodki	230.779
• namen.sredstva za gozd.	52.701
S K U P A J	1.777.521

Pri preizkušanju realiziranih prihodkov je ugotovljeno, da Sklad med poslovne prihodke tekočega leta ne vključuje zneskov zakupnin po sklenjenih pogodbah za tekoče leto. Sklad in zakupojemalec z aneksi po zaključku poslovnega leta spreminjata zakupna razmerja. Takšne prihodke Sklad izkaže kot izreden prihodek naslednjega poslovnega leta in niso zajeti v poslovnih prihodkih leta na katerega se nanašajo.

Na podlagi ustreznih knjigovodskih evidenc in sklenjenih pogodb o odplačnem oz. neodplačnem zakupu in podpisanih aneksov je ugotovljeno, da je Sklad izkazal v letu 1996 izredne prihodke za leto 1994 v znesku 2.582.163 SIT in za leto 1995 v znesku 30.611.557 SIT.

S pravočasno sklenitvijo ustreznih aneksov bi Sklad lahko vključil med tekoče prihodke zakupnine, ki se nanašajo na obdobje zakupa.

Skład ne oporeka ugotovitvam tega dela predhodnega poročila temveč opozarja, da je pojav, ko se zaračunava zakupnina za pretekla leta oz. se spreminjajo pogodbe za pretekla leta odraz dejanskega stanja nepremičnin v prostoru oz. posledica zmanjšanja zemljišč v lasti Republike Slovenije zaradi postopkov denacionalizacije, postopkov po 145. členu ZIKS in odločb o spremembah vrste rabe. V podanih pripombah Skład pojasnjuje in ponazarja primere, ko je Skladu zaradi različnega dejanskega in pravnega stanja onemogočeno takojšnje sklepanje aneksov.

Senat I sprejema pojasnila, istočasno pa opozarja, da je Skład dolžan vključevati med tekoče prihodke zakupnine, ki se nanašajo na tekoče obdobje zakupa.

3.2. Odhodki

3.2.1. Stroški opravljanja osnovne dejavnosti Sklada

Pregled stroškov je zajemal tako stroške za delovanje sklada kot stroške, ki so vezani na opravljanje dejavnosti. Pri preverjanju stroškov, ki so vezani za opravljanje dejavnosti Sklada, so preizkušeni podatki v zvezi s plačili nadstandardnih storitev zavoda za gozdove.

Nadstandardne storitve Zavoda za gozdove

Skład je z Zavodom za gozdove sklenil pogodbo št. 7534 z dne 14.12.1995 v vrednosti 85.000.000 SIT za izvedbo nadstandardnih storitev Zavoda, ki se nanašajo na naslednja dela:

- priprava letnega programa sečnje po izvajalcih,
- priprava letnega programa gojitvenih in nekaterih varstvenih del po izvajalcih,
- označitev sečno-spravnih enot,
- označitev tras vlak in žičnic,
- priprava vhodov za normative za izvedbo sečnje in spravila v gozdovih za SSE,
- določitev letnih normativov za gojitvena dela po izvajalcih,
- vnos podatkov za obdelavo normativov,
- prevzem poseka in spravila po izvajalcih,
- prevzem gojitvenih in varstvenih del po izvajalcih,
- prevzem vzdrževanja gozdnih cest in
- priprava strokovnih podlag za ažuriranje stanja gozdnih površin v gozdnogospodarskem območju Kočevje.

Pogodba temelji na 57. členu Zakona o gozdovih, ki opredeljuje, da Zavod poleg javne gozdarske službe pripravlja:

- strokovne podlage za oddajanje načrtovanih del v državnih gozdovih,
- nadzira njihovo opravljanje in
- prevzema opravljena dela, če ga za ta dela pooblasti Skład.

V 56. členu, ki opredeljuje naloge Zavoda za gozdove v okviru javne gozdarske službe je opredeljeno, da le ta izdela program varstva gozdov, program vlaganj v gozdove, izdeluje gozdnogospodarske načrte in druge naloge javne gozdarske službe ter prevzame opravljena dela v gozdovih, ki so financirane ali sofinancirane iz proračuna.

Senat I ugotavlja, da so Zavodu za gozdove storitve, ki jih zaračunava Skladu, financirane iz proračuna preko javne gozdarske službe v skladu s 56. členom Zakona o gozdovih. Zaradi

tega Sklad neupravičeno plačuje storitve Zavodu za gozdove.

3.2.2. Stroški poslovanja Sklada

Sistemizacija in delo preko polnega delovnega časa

Pri pregledu sistemiziranih in zasedenih delovnih mest je ugotovljeno, da ima Sklad sistemiziranih 69 delovnih mest, od tega je zasedenih na dan 31.12.1995 samo 48 (dva zaposlena opravljata delo s polovičnim delovnim časom). V obdobju do 30.9.1996 se je število zaposlenih povečalo tako, da je zaposlenih 48 s polnim delovnim časom. Sklad ima organizirane območne in lokalne izpostave. Na sedežu Sklada je sistemiziranih 31 delovnih mest.

Sklad je v letu 1995 izplačal 631 ur nadur 15 zaposlenim. Delo preko polnega delovnega časa je bilo obračunano v skladu s predpisi. Po podatkih Sklada so zaposleni opravili skupno 2859 ur preko polnega delovnega časa.

II. Namembnost, gospodarnost ter učinkovitost rabe sredstev javnih financ

Presoja namembnosti in gospodarnosti ter učinkovitosti rabe sredstev javnih financ Sklada v letu 1995 in 1996 je podana na analizi posameznih poslovnih odločitev Sklada v omenjenem obdobju. Preverjena je bila odločitev o nakupu poslovnih prostorov za delovanje Sklada ter preverjene so bile finančne naložbe in realizacija prihodkov iz gospodarjenja z gozdovi.

1. Gospodarjenje z gozdovi

Splošno

Zakon o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov določa, da upravljavci kmetijskih zemljišč in gozdov lahko po sprejetju zakona nadaljujejo z uporabo in upravljanjem le teh. Upravljavci sklenejo s Skladom zakupno pogodbo ali drugo ustrezno pogodbo oz. se jim dodeli koncesija.

Sklad sklepa z upravljavci kmetijskih zemljišč na podlagi 17. člena Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč zakupne pogodbe. Vrednost zakupnine se določa na podlagi sprejetega cenika zakupnin po posameznih katastrskih razredih. Z upravljavci gozdov pa Sklad sklepa pogodbe o izvajanju del v gozdovih in o ugotavljanju in odvajanju prihodkov iz gozdov. Za vsako leto posebej se k osnovni pogodbi sklepa anekse in sicer se v začetku leta oblikuje vrednost na podlagi planskih podatkov, v začetku naslednjega leta pa se dokončno izračuna vrednost lesa na panju, ki je odvisna od doseženega poseka, priznanih stroškov in dosežene prodajne cene lesa. Način sklepanja pogodb in aneksov o gospodarjenju z gozdovi poteka tako, da upravljavci gozdov predložijo Skladu svoje predloge kalkulacij. Sklad izdela svojo kalkulacijo. Na pogajanjih se določi prodajna cena lesa na panju in pogoje vlaganj v gozdove, kar predstavlja osnovne elemente za določitev cene pri sklepanju pogodb.

Na podlagi podatkov o prihodkih in odhodkih Sklada, ki izhajajo iz knjigovodskih evidenc in so sestavni del letnega poročila ter delitve le-teh na področje kmetijstva in gozdarstva, je bila v letu ustvarjena skupna razlika med prihodki in odhodki v vrednosti 211.397.000 SIT, od tega na področju kmetijstva v vrednosti 148.593.000 SIT in na področju gozdarstva v vrednosti 62.804.000 SIT, kar pomeni, da sta obe področji poslovali pozitivno. Podrobna analiza prihodkov in odhodkov po posameznih področjih je prikazana v naslednji tabeli.

Tabela: Bruto realizacija finančnega programa za leto 1995

v 000 SIT

	realizacija 95	kmetijstvo	gozdarstvo
zakupnine-fizične osebe	150.648	150.648	
zakupnine-pravne osebe	400.352	400.352	
prodaja nepremičnin	134.170	134.170	
prihodki iz gospodarjenja z gozdovi	946.582		946.582
proračunska sredstva	4.762	2.049	2.713
nam. pror. sred.za gozd. s prep. sečnje	52.701		52.701
prihodki od financiranja	121.008	57.987	63.021
izredni prihodki	267.757	227.647	40.110
PRIHODKI SKUPAJ	2.077.980	972.853	1.105.127
str.prenosa zemljišč, nastavi.evidenc	14.250	14.250	
vzdrž.in sanacija kmet.infrastrukture	9.478	9.478	
sof. lastnega deleža pri grad. nam. sis.	7.186	7.186	
melioracije in sanacije kmet. zemljišč	3.825	3.825	
nakupi kmet. zemljišč in gozdov	196.013	115.426	80.587
pobot kupnine z zakupnino	162.089	162.089	
vzdrževanje gozdnih cest	281.711		281.711
gradnja gozdnih cest	48.877		48.877
financ. gozdnogojitv. del na Krasu	1.492		1.492
rezervacija sred.za sanacijo gozdov	50.107		50.107
rezervacija sred.za varstvo gozdov	17.900		17.900
sofinanc. socialnih funkcij gozdov	850		850
obvez. po sodnih skl. in vrač. zakupnin	6.074	6.074	
geodetske storitve	112	112	
nadstandardne stor. jav. gozd.službe	85.000		85.000
službe sklada	231.447	112.692	118.755
nam. pror. sred.za gozd.s prep. sečnje	52.701		52.701
nakup poslovnih prostor. in opreme	120.000	58.428	61.572
odhodki financiranja	3.218	1.542	1.676
obveznosti iz prometnega davka	125.557	35.859	89.698
obveznosti do SOS	174.903	85.141	89.762
izredni odhodki	273.793	212.156	61.635
ODHODKI SKUPAJ	1.866.583	824.260	1.042.323
RAZLIKA PRIHODKI-ODHODKI	211.397	148.596	62.804

Zgornja tabela je oblikovana na podlagi izračuna dejanskih prihodkov in odhodkov po področjih. Prihodki in odhodki pri katerih iz knjigovodskih evidenc ni bilo možno ugotoviti na katero področje se nanašajo, so izračunani na podlagi kriterijev.¹

Na osnovi analitičnega primerjanja posameznih stroškov izvajanja dejavnosti gozdarstva pa izhaja, da prihodki iz te dejavnosti ne pokrivajo stroškov njenega izvajanja. Prihodki iz financiranja sicer pokrivajo ugotovljeno razliko, vendar je dolgoročne rešitve potrebno iskati na področju racionalizacije stroškov izvajanja dejavnosti (nadstandardne storitve Zavoda za gozdove).

Na izbranem vzorcu (naključno izbranih pet GG od skupno štirinajstih - Celje, Novo mesto, Slovenj Gradec, Maribor in Nazarje) je bila preverjena realizirana višina rente (renta je prihodek oz. cena m³ lesa) v letih 1994 in 1995 ter primerjana s planirano višino rente v letu 1996.

Tabela: Primerjava rent

v SIT

GG	realizacija 94		realizacija 95		plan 96	
	renta I	renta II	renta I	renta II	renta I	renta II
Novo mesto	1.364	826	1.397	784	541	229
Maribor	1.121	570	232	-364	-535	-790
Sl. Gradec	1.107	52	775	-102	61	-458
Celje	1.479	776	911	-296	-48	-354
Nazarje	621	-122	611	-601	-960	-1.410

renta I = prodajna cena - stroški = cena na panju

renta II = prodajna cena - stroški - vlaganja - prometni davek - delež odškodninskega sklada

Pri analizi rent po posameznih letih je ugotovljeno, da so se realizirane rente pri opazovanih GG v letu 1995 znižale v primerjavi z letom 1994. Že v letu 1994 je bila dejanska renta ali renta II pri GG Nazarje negativna, v letu 1995 so že štiri GG od petih ustvarile negativno rento II.

Za leti 1994 in 1995 se ugotavlja, da so cene na panju oz. renta I pri vseh GG pozitivne medtem, ko so pri treh GG planirane cene na panju v letu 1996 že negativne in se samo še znižajo pri dejanski renti.

¹ Kriterij za izračun prihodkov iz financiranja je delež prihodkov področja, vključno s proračunskimi sredstvi; kriterij za izračun odhodkov za službe Sklada in nakup poslovnih prostorov je delež prihodkov področja in sicer so pri kmetijstvu upoštevani prihodki fizičnih in pravnih oseb ter prihodki, ki se vežejo na prodajo nepremičnin ter izredni prihodki vezani na zakupnine iz preteklih let, pri gozdarstvu pa so upoštevani prihodki iz gozdov ter izredni prihodki fizičnih in pravnih oseb ter prihodki, ki se vežejo na prodajo nepremičnin ter izredni prihodki vezani na zakupnine iz preteklih let, pri gozdarstvu pa so upoštevani prihodki iz gozdov ter izredni prihodki.

Tabela: Primerjava obsega proizvodnje

v m³

GG	1994	1995	1996
Novo mesto	101.000	88.101	99.305
Maribor	45.280	45.173	51.000
Slovenj Gradec	42.720	49.696	52.000
Celje	33.100	29.173	32.684
Nazarje	21.720	22.669	20.000

Pri pregledu realiziranega obsega proizvodnje v letih 1994 in 1995 ter planiranega za leto 1996 ter podatkih Sklada se ugotavlja, da obseg proizvodnje med leti niha, kar je posledica letnih programov, ki jih pripravlja Zavod za gozdove.

Senat I opozarja Sklad na sistemsko neuskkljenost med cenami, stroški in obsegom letne lesne mase pri izkoriščanju gozdov.

Z upravljavci gozdov je Sklad v letu 1994 sklenil pogodbe o izvajanju del v gozdovih in o ugotavljanju in odvajanju prihodkov iz gozdov. Pogodbe temeljijo na izračunu vrednosti lesa na panju oz. rente I, kar pomeni, da se dogovori količina poseka ter stroški, ki nastajajo v zvezi s posekom iz česar se izračuna cena lesa na panju. Posebej so v pogodbah definirana vlaganja v gozdove.

Za leto 1995 se je na podlagi računovodskih listin za 14 GG izračunavala povprečna renta. V odhodkih posameznih GG so upoštevani vsi odhodki, ki bremenijo prihodke iz gospodarjenja z gozdovi za leto 1995.

Tabela: Izračun povprečne rente

G.G.	količina	vrednost na panju	dodatni stroški	prometni davek	SOS	neto vrednost	cena/m ³ renta II
Brežice	26.020	3.582.222	18.695.367	1.135.295	1.135.295	- 17.383.735	- 668
G.Radgona	5.367	2.103.864	4.185.600	191.241	191.241	- 2.464.218	- 459
M.Sobota	15.377	832.799	19.332.102	76.877	76.877	- 18.653.057	- 1.213
Bled	48.480	114.994.070	36.350.389	10.452.960	10.452.960	57.737.761	1.191
Kočevo	122.273	191.357.245	68.090.851	17.394.373	17.394.373	88.477.648	724
Tolmin	48.927	36.842.031	50.888.848	3.348.940	3.348.940	- 20.744.697	- 424
Kranj	25.135	17.016.395	18.936.964	1.546.790	1.546.790	- 5.014.149	- 199
Ljubljana	32.108	52.496.580	11.900.000	4.771.939	4.771.939	31.052.702	967
Postojna	85.922	136.530.058	43.096.000	12.410.582	12.410.582	68.612.894	799
Maribor	45.173	10.480.136	24.986.933	952.644	952.644	- 16.412.085	- 363
Celje	29.173	26.576.603	30.283.660	2.415.813	2.415.813	- 8.538.683	- 293
Novo mesto	88.101	123.077.097	32.163.221	11.187.708	11.187.708	68.538.460	778
Sl. Gradec	49.696	38.514.400	36.559.951	3.500.959	3.500.959	- 5.047.469	- 102
Nazarje	22.669	13.850.759	24.663.768	1.259.034	1.259.034	- 13.331.077	- 588
SKUPAJ	644.421	768.254.259	420.133.654	70.645.155	70.645.155	206.830.295	321

Pri primerjavi po posameznih GG je ugotovljeno, da so rente, pri katerih se upošteva samo stroške vezane na posek, pozitivne in se gibljejo v znesku od 44,00 do 1.941,00 SIT/m³, povprečna renta za 14 GG znaša 973,00 SIT. Ob upoštevanju vseh vlaganj v gozdove (dodatni stroški), ki se vežejo na vzdrževanje, sanacijo in gradnjo gozdnih cest ter sanacijo

gozdov, se ugotavlja, da je povprečna renta za omenjenih 14 GG 321,00 SIT ob tem, da se rente gibljejo od -1.213,00 SIT do +1.191,00 SIT, od 14 GG je pri 9 GG renta negativna in pri 5 GG je renta pozitivna.

Prodajna cena lesa je izračunana kot povprečna prodajna cena glede na sortiment in ceno posamezne kvalitete lesa. Povprečne prodajne cene se med posameznimi področji razlikujejo glede na strukturo poseka (tako po sortimentu in kvaliteti lesa) in cene na posameznem področju. Tako se povprečna realizirana prodajna cena pri analiziranih GG giblje od 6.091,00 do 7.527,00 SIT. Prodajne cene, navedene v tabeli, so povzete po kalkulacijah prodajnih cen.

Stroški, ki se vežejo na posek lesa, so izračunani na podlagi normativov za posamezna dela, količine in cene dela. Normativi in količina posameznih del je vezana na naravne pogoje in je različna po posameznih področjih, cene dela pa so za vsa področja za enaka opravila enake. Prav tako kot stroški na panju, se razlikujejo glede na naravne pogoje tudi stroški vlaganj oz. dodatni stroški.

Pri planiranju letnega poseka, letnega programa gojitvenih in varstvenih del v gozdovih ter pripravi vhodov za normative za posamezno področje sodeluje Zavod za gozdove, ki svoje storitve zaračunava Skladu v okviru pogodbe o nadstandardnih storitvah.

Sklad je sklenil dokončne anekse k pogodbam o izvajanju del v gozdovih za leto 1995 z vsemi GG, razen z GG Brežice, s katerim se še usklajuje dokončna vrednost aneksa. V letu 1996 je bil spremenjen Zakon o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov. Zakon opredeljuje, da se po 30.6.1996 sklenejo koncesijske pogodbe za gozdove s tem, da do tega datuma velja dotedanji način sklepanja pogodb. Skladu do konca meseca septembra ni uspelo skleniti aneksov k pogodbam za prvo polovico leta 1996, vzrok pa so razhajanja med Skladom in GG pri kalkulacijah rent, ker so bili gozdovi prizadeti zaradi vremenskih razmer. Prav tako se še vedno dogovarjajo o koncesijskih pogodbah, ki bodo veljale po 30.6.1996. Posledica otežkočenih pogajanj je, da Sklad v letu 1996 še ni ustvaril nobenih prihodkov iz naslova gospodarjenja z gozdovi.

Sklad pri gospodarjenju z gozdovi posluje v skladu z zakonom in strokovnimi opredelitvami. V letu 1995 je Sklad na področju gozdarstva ustvaril pozitivno razliko med prihodki in odhodki, vendar pa so rente II pri posameznih GG negativne. Določanje količine poseka in izračun rent temelji na strokovnih podlagah, ki jih pripravi Zavod za gozdove v okviru gozdnogospodarskih načrtov. Obseg proizvodnje in višina rent med leti nihajo, kar pa je posledica naravnih pogojev gospodarjenja z gozdovi. Sklad je dolžan pri dogovarjanju z upravljavci gozdov težiti k ustvarjanju pozitivnih razlik na vseh gozdnogospodarskih območjih in ohranitvi etata.

2. Nakup poslovnih prostorov za potrebe delovanja Sklada

Na podlagi sklepa 14. seje sveta Sklada in sklepa Vlade Republike Slovenije z dne 15.12.1995 je Sklad pristopil k aktivnostim za nakup lastnih poslovnih prostorov.

Nakup lastnih poslovnih prostorov Sklad utemeljuje z naslednjimi dejstvi:

- z dosedanjim najemodajalcem ni bilo mogoče skleniti dolgoročne najemne pogodbe, temveč je ta sklenjena samo do 28.2.1997, brez kakršnekoli garancije za podaljšanje najema;

- stroški dosedanjega najema, trenutna cena je 33 DEM/ m², oz. 13.966 DEM mesečno predstavljajo visoko obremenitev;
- Sklad načrtuje, glede na sprejeto sistematizacijo (polno zaposlitev) 69 zaposlenih, od tega na sedežu 31.

Sklad je pri izvajanju svojih nalog dolžan arhivirati listine, ki se nanaša na sodno in izvensodno urejanje zemljiškoknjižnih stanj, razdružitve solastnin in razne geodetske postopke ter prenašanje kmetijskih zemljišč in gozdov v last Republike Slovenije za kar Sklad potrebuje ustrezne prostore.

V postopku nadzora je Sklad predložil tloris novih poslovnih prostorov, ki predstavlja zaključeno celoto. Brez upoštevanja sejne sobe predstavljajo pisarniški prostori le 2/3 kupljene površine, kar znaša okoli 460 m². Ob načrtovani razporeditvi prostorov omenjena površina zadošča za 26 delavcev, z delno preureditvijo sten posameznih prostorov pa bo zadoščala za polno zasedenost zaposlenih na sedežu Sklada (31 delavcev).

Senat I ocenjuje, da je Sklad pri nakupu poslovnih prostorov ravnal gospodarno.

3. Kratkoročna naložbena politika Sklada v letu 1996

Pritoki iz poslovanja Sklada so znotraj poslovnega leta neravnomerni, v prvi polovici poslovnega leta izvirajo pretežno iz zakupnin od fizičnih oseb in odškodnin. V letu 1996 je Sklad do 30. 9. 1996 realiziral 42.810 tisoč SIT prihodkov iz naslova obresti od kratkoročno naloženih vrednostnih papirjev. Sklad je v obdobju od 1. 1. 1996 - 30. 9. 1996 v kratkoročne vrednostne papirje vložil 788.196 tisoč SIT. Stanje vrednosti posameznih kratkoročnih vrednostnih papirjev na dan 30. 9. 1996 (po knjigovodski vrednosti) je naslednje:

- obveznice RS 223.835.670 SIT;
- blagajniški zapisi BS 94.348.402 SIT;
- blag. zap. KBT 360.000.000 SIT;

Pri nadzoru je ugotovljeno, da je Sklad pretežni del presežka denarnih sredstev namenil nakupu blagajniških zapisov Komercialne banke Triglav. Sklad ni imel izdelanih načrtov prilivov in odlivov denarnih tokov, s katerim bi uravnal kratkoročne presežke denarnih sredstev ter nima izdelanih kriterijev za presojo varnosti kratkoročnih naložb.

V času nadzora je bil naknadno izdelan, na podlagi knjigovodskih evidenc, izkaz denarnih tokov za obdobje 1.1. - 30.9.1996. Izdelani izkaz kaže, da se presežek denarnih prejemkov nad denarnimi izdatki Sklada iz meseca v mesec zmanjšuje. Sklad je v času nadzora zagotavljal tekočo likvidnost vseh svojih obveznosti.

Sklad je na podlagi izdane Odločbe Banke Slovenije o ugotovitvi pogojev za uvedbo likvidacijskega postopka v Komercialni banki Triglav d.d. Ljubljana priglasil pristojnemu organu zapadle terjatve iz naslova nakupa blagajniških zapisov v znesku 360.000.000 SIT, s pripadajočimi obrestmi do 5.7.1996, za izkazano kratkoročno naložbo pa bo bremenil rezultat poslovanja za leto 1996.

Senat I ugotavlja, da so naloge Sklada določene z zakonom in sprejetim finančnim planom za posamezno poslovno leto. Sklad mora s prihodki prvenstveno izvajati naloge, ki mu jih

nalaga zakon o Skladu, realno vrednost prostih finančnih sredstev pa ohranjati po načelu maksimalne varnosti javnih sredstev in ne po načelu donosnosti.

III . M N E N J E

Senat I izreka :

1. o resničnosti postavk v računovodskih izkazih Sklada za leto 1995 ter
2. gospodarni in namenski rabi sredstev v letu 1995 in 1996

mnenje s pridržkom

Obrazložitev

1. Sklad nima izdelane ustrezne analitične evidence, ki bi omogočila spremljanja stanja in prometa s parcelami, ki so po različnih pravnih osnovah prenesene v upravljanje Sklada.
 - Sklad bi moral, ob zasledovanju računovodskega principa stalnosti ter načela doslednosti ocenjevanja bilančnih postavk v dodatku k računovodskemu izkazu za leto 1995, razkriti razliko vrednosti kmetijskih zemljišč in gozdov, ki izhaja iz različnih metod vrednotenja v letu 1994 in 1995. Razlika, kot posledica spremembe metodologije, je pri odplačnih zemljiščih 46 mio SIT, pri odplačnih gozdovih pa nad 107 mio SIT.
 - Sklad med poslovne prihodke tekočega leta ne vključuje vseh zneskov zakupnin po sklenjenih pogodbah.
2. Sklad nima izdelanih načrtov prilivov in odlivov denarnih tokov, s katerimi bi uravnaval kratkoročne presežke denarnih sredstev in nima izdelanih kriterijev za presojo varnosti kratkoročnih naložb.

PRAVNI POUK

Zoper to poročilo je po 3. odstavku 24. členu Zakona o Računskem sodišču možno vložiti ugovor v roku 30 dni od dneva vročitve na Računsko sodišče Republike Slovenije, Ljubljana, Prežihova ulica 4.

Silva Jamnik
Predsednica senata I

Vročiti:

1. Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov,
Dunajska 22, Ljubljana
2. Svet Sklada kmetijskih zemljišč,
predsednik g. Ferlin, za obravnavo na Svetu Sklada
Spodnje Gamelje 18a, 1211 Šmartno pod Šmartno goro
3. Nadzorni svet Sklada
predsednik g. Niko Rainer, za obravnavo na Nadzornem svetu
Župeča vas 21 b, 8263 Cerklje ob Krki
4. Arhiv, tu

IV. D O D A T E K

V tem poročilu so upoštevani naslednji predpisi:

1. Zakon o Računskem sodišču (Uradni list, št. 48/94),
2. Poslovnik Računskega sodišča RS (Uradni list, št. 20/95),
3. Zakon o dohodnini (Uradni list, št. 71/93, 2/94, 1/95, 2/95 in 7/95),
4. Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list, št. 14/90, 5/91, 29/92, 71/93, 2/94, 19/94 in 38/94),
5. Zakon o posebnem davku na določene prejemke (Uradni list, št. 72/93),
6. Zakon o avtorskih pravicah (Uradni list SFRJ, št. 19/78, 34/78, 24/86, 75/89 in 21/90),
7. Zakon o avtorskih in sorodnih pravicah (Uradni list, št. 21/95),
8. Zakon o Skladu kmetijskih zemljišč (Uradni list, št. 10/93 in 1/96),
9. Zakon o računovodstvu (Uradni list SFRJ, št. 12/98, 3/90, 5/90, 7/90, 42/90 in 61/90 ter Uradni list RS, št. 42/90, 61/90, 30/93 in 32/93),
10. Zakon o lastninskem preoblikovanju (Uradni list, št. 55/92, 7/93, 31/93, 43/93, 32/94, 43/95 in 1/96),
11. Zakon o strukturi nekaterih naložb določenih javnih zavodov, skladov in zavarovalnih organizacij (Uradni list, št. 71/93, 64/94 in 7/96),
12. Zakon o gozdovih (Uradni list, št. 30/93),
13. Enotna metodologija za vrednotenje kmetijskega zemljišča ali gozda (Uradni list, št.10/87 in 30/89),
14. In ostali zakonski in podzakonski akti.